Egzamin wstępny

Contents

Mechanika	1
Własności pary sił	1
Przypadki redukcji przestrzennego układu sił	2
Warunki równowagi dowolnego układu sił	2
Chwilowy środek obrotu i przyspieszenia	2
Prędkość i przyspieszenie punktu w ruchu złożonym	3
Zasady dynamiki stosowane w dynamice układów punktów materialnych	3
Dynamiczne równania bryły w ruchu postępowym, obrotowym, płaskim	
i kulistym	4
Energia kinetyczna bryły w ruchu postępowym, obrotowym, płaskim i	
kulistym	4
Równania Lagrange'a I i II rodzaju	4
Wytrzymałości materiałów	4
Krzywe statycznego rozciągania, charakterystyczne parametry materi-	
ałowe	4
Czyste zginanie	8
Skręcanie przekrojów kołowo-symetrycznych	8
Wytężenie materiału	9

Mechanika

Własności pary sił

Para sił to układ dwóch sił przyłożonych do danego ciała, równych sobie co do wartości i przeciwnie skierowanych, ale zaczepionych w różnych punktach ciała. Siła wypadkowa jest równa zeru. Moment pary sił równy jest iloczynowi wartości siły i odległości pomiędzy ich liniami działania

$$\tau = \frac{P}{s}$$

• Działanie pary sił na ciało sztywne nie ulegnie zmianie, gdy parę przesuniemy w dowolne położenie w jej płaszczyźnie działania.

- Działanie pary sił na ciało sztywne nie ulegnie zmianie, gdy zmienimy siły pary i jej ramię tak, aby wektor momentu pary został niezmieniony.
- Działanie pary sił na ciało sztywne nie ulegnie zmianie, gdy pare sił przesuniemy na płaszczyzne równoległą do jej płaszczyzny działania.
- Działanie pary sił na ciało sztywne nie ulegnie zmianie, jeżeli moment pary się nie zmieni.

Przypadki redukcji przestrzennego układu sił

Dowolny układ sił można zredukować do wektora głównego i momentu głównego Wartość wektora głównego jest dana jako

$$\vec{W_g} = \sum_i \vec{P_i}$$

Wartość momentu głównego jest dana jako

$$\vec{M}_g = \sum_i \vec{M}_i$$

Przypadki szczególne:

- 1. $\vec{W_g} \neq 0$, $\vec{M_g} \neq 0$, $\vec{W_g} \parallel \vec{M_g}$ układ redukuje się do **skrętnika**, 2. $\vec{W_g} \neq 0$, $\vec{M_g} \neq 0$, $\vec{W_g} \perp \vec{M_g}$ układ redukuje się do **siły odsuniętej**

- 3. $\vec{W_g} \neq 0$, $\vec{M_g} = 0$ układ redukuje się do **siły**, 4. $\vec{W_g} = 0$, $\vec{M_g} \neq 0$ układ redukuje się do **pary sił**, 5. $\vec{W_g} \neq 0$, $\vec{M_g} \neq 0$, $\vec{W_g} \not | \vec{M_g}$, $\vec{W_g} \not \perp \vec{M_g}$ układ redukuje się do skrytniko o osi odowniataj zaklada. skrętnika o osi odsuniętej od bieguna.

Warunki równowagi dowolnego układu sił

$$\vec{W_g} = \sum_i \vec{P_i} = 0 \quad \land \quad \vec{M_g} = \sum_i \vec{M_i} = 0$$

Chwilowy środek obrotu i przyspieszenia

W ruchu płaskim istnieje punkt, którego predkość jest równa zero. Jest to chwilowy środek obrotu. Z każdego położenia w inne położenie daje się przesunąć przez obrót dokoła punktu leżącego w tej płaszczyźnie, zwanego środkiem obrotu skończonego. W przypadku szczególnym, dla położeń w czasie t, oraz t + dt, gdzie $dt \to 0$, środek obrotu skończonego nazywa sie chwilowym środkiem obrotu. Dla translacji chwilowy środek obrotu leży w nieskończoności. W przypadku toczenia bez poślizgu chwilowy środek obrotu jest w punkcie styku.

W ruchu płaskim istnieje punkt, którego przyspieszenie równa się zero. Jest to chwilowy środek przyspieszenia.

Prędkość i przyspieszenie punktu w ruchu złożonym

- Prędkość punktu względem nieruchomego układu współrzędnych O_{xyz} nazywamy **prędkością bezwzględną** v_b .
- Prędkość punktu względem ruchomego układu współrzędnych $O_{\xi\eta\zeta}$ nazywamy **prędkością względną** $v_w.$
- Prędkość układu ruchomego $O_{\xi\eta\zeta}$ względem układu nieruchomego O_{xyz} nazywamy **prędkością unoszenia** v_u .

Prędkość bezwzględna jest sumą prędkości względnej i prędkości unoszenia.

$$\vec{v_b} = \vec{v_w} + \vec{v_u}$$

Przyspieszenie **bezwzględne** jest sumą przyspieszenia **względnego**, przyspieszenia **unoszenia** i przyspieszenia **Coriolisa**.

$$\vec{a_b} = \vec{a_w} + \vec{a_u} + \vec{a_c}$$

Przyśpieszenie **Coriolisa** jest podwojonym iloczynem wektorowym prędkości kątowej i prędkości względnej.

$$\vec{a_c} = 2\vec{\omega} \times \vec{v_w}$$

$$\vec{a} \times \vec{b} = ||\vec{a}|| \cdot ||\vec{b}|| \cdot \sin \theta \cdot \vec{n}$$

Zasady dynamiki stosowane w dynamice układów punktów materialnych

- Zasady dynamiki Newtona
  - 1. W inercjalnym układzie odniesienia, jeśli na ciało nie działa żadna siła lub siły działające równoważą się, to ciało pozostaje w spoczynku lub porusza się ruchem jednostajnym prostoliniowym.
  - 2. W inercjalnym układzie odniesienia jeśli siły działające na ciało nie równoważą się (czyli wypadkowa sił $\vec{F}_w$ jest różna od zera), to ciało porusza się z przyspieszeniem wprost proporcjonalnym do siły wypadkowej, a odwrotnie proporcjonalnym do masy ciała.
  - 3. Oddziaływania ciał są zawsze wzajemne. W inercjalnym układzie odniesienia siły wzajemnego oddziaływania dwóch ciał mają takie same wartości, taki sam kierunek, przeciwne zwroty i różne punkty przyłożenia (każda działa na inne ciało).
- Zasada zachowania pędu

$$\sum_{i} \vec{p_i} = idem, \quad \frac{d\vec{p}}{dt} = 0$$

• Zasada zachowania krętu

$$\sum_{i} \vec{L_i} = idem, \quad \frac{d\vec{L}}{dt} = 0$$

• Zasada zachowania energii mechanicznej

$$E_k + E_p = idem$$

• Zasada równości energii kinetycznej i pracy

$$\Delta E_k = W$$

• Zasada d'Alemberta

$$\delta W = 0$$

• Zasada Lagrange'a

$$\forall \delta x_i \\ zg. zw. \quad \delta W = \sum_i X_i \delta x_i = 0$$

Dynamiczne równania bryły w ruchu postępowym, obrotowym, płaskim i kulistym

TODO

Energia kinetyczna bryły w ruchu postępowym, obrotowym, płaskim i kulistym

TODO

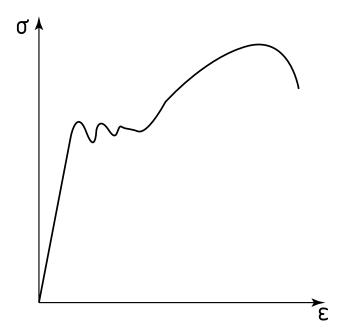
Równania Lagrange'a I i II rodzaju

TODO

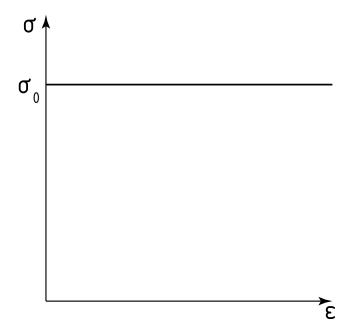
Wytrzymałości materiałów

Krzywe statycznego rozciągania, charakterystyczne parametry materiałowe

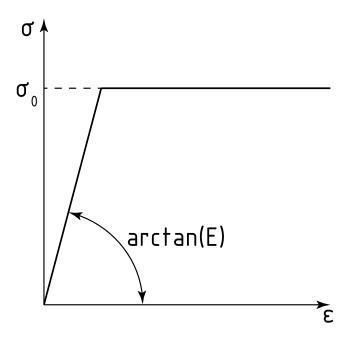
Przykładowa rzeczywista:

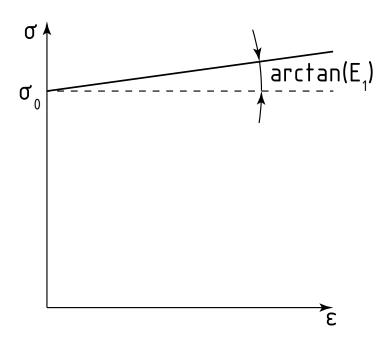
Model sztywno-plastyczny:

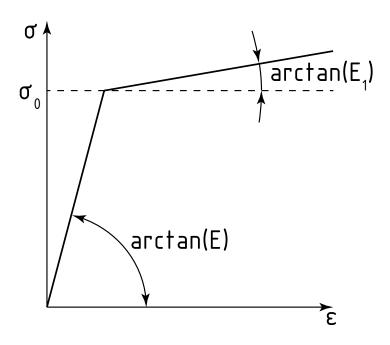
Model sprężysto-plastyczny:

Model sztywno-plastyczny z umocnieniem:

Model sprężysto-plastyczny z umocnieniem:

Stałe materiałowe:

- Moduł Young'a odkształcenie od naprężeń
- Moduł plastyczności odkształcenie od naprężeń przy uplastycznieniu
- Liczba Poisson'a stosunek odkształcenia poprzecznego do odkształcenia podłużnego przy osiowym stanie naprężenia
- Moduł Kirchoff'a odkształcenie postaciowe od naprężeń
- Granica sprężystości
  - Wyraźna
  - Umowna (0.05%)
- Granica plastyczności
  - Górna
  - Dolna
  - Umowna (0.2%)
- Wytrzymałość doraźna

Czyste zginanie

Naprężenia w odległości h od osi obojętnej

$$\sigma(h) = \frac{M_g}{I} * h$$

Naprężenia maksymalne

$$\sigma_{max} = \frac{M_g}{W_g}$$

Różniczkowe równanie linii ugięcia

$$EI\frac{d^2y}{dz^2} = -M_g(z)$$

Różniczkowe równanie kątu obrotu

$$EI\frac{dy}{dz} = \int -M_g(z)dz + C$$

Równanie linii ugięcia

$$EIy = \int \int -M_g(z)dzdz + Cz + D$$

 $\mathbf{C},\,\mathbf{D}$ - stałe całkowania z warunków brzegowych

Skręcanie przekrojów kołowo-symetrycznych

Naprężenia na promieniu r od osi głównej centralnej (Dla koła $I=\frac{\pi d^4}{32})$

$$\tau = \frac{M_s}{I_0}r$$

Naprężenia maksymalne

$$\tau_{max} = \frac{M_s D}{2I_0}$$

Kąt skręcenia

$$\alpha = \frac{M_s l}{GI} \quad \forall \, \alpha = \int_0^l \frac{M_s(x)}{GI} dx$$

Wytężenie materiału

Hipotezy wytężeniowe - założenie dotyczące tego, jaka wielkość fizyczna związana ze stanem naprężenia i odkształcenia, decyduje o wytężeniu materiału * Galileusz: $\sigma_{red}=\sigma_1,$ decyduje $\sigma_{max},$ * de Saint Venant: $\sigma_{red}=\sigma_1-\nu(\sigma_2+\sigma_3),$ decyduje max. $\varepsilon_{osiowe},$ * Tresci-Guest: $\sigma_{red}=\sigma_1-\sigma_3,$ decyduje τ_{max} * Huber-Mises-Hencky: $\sigma_{red}=\frac{1}{\sqrt{2}}\sqrt{(\sigma_1-\sigma_2)^2+(\sigma_2-\sigma_3)^2+(\sigma_1-\sigma_3)^2},$ decyduje energia właściwa odkształcenia postaciowego.

Naprężenie zredukowane - taka wartość naprężenia, wyznaczona dla danego stanu naprężenia przy użyciu wybranej hipotezy, która przy jednoosiowym rozciąganiu, wywołałaby identyczne wytężenie.